

1) Mikä vaikuttamistoimielin kyseessä

Palveluntuottajien vaikuttamistoimielin

2) Kirjatkaa selvästi näkyviin mistä näkökulmasta vaikutuksia arvioit esim. lapsivaikutukset, yritysvaikutukset, vaikutukset järjestötyöhön, ympäristövaikutukset, vaikutukset alueen kuntiin, maaseutuvaikutukset tms. Jos arvioit useasta näkökulmasta, erotathan tällöin näkökulmat selvästi toisistaan.

Yritysvaikutukset

3) Millaisia kielteisiä vaikutuksia talousarvioesityksellä on asukkaiden yhdenvertaisuuteen, palveluiden saatavuuteen ja saavutettavuuteen lausunnon antavan toimielimen näkökulmasta?

Kirjatkaa selvästi näkyviin mistä näkökulmasta vaikutuksia arvioit esim. lapsivaikutukset, yritysvaikutukset, vaikutukset järjestötyöhön, ympäristövaikutukset, vaikutukset alueen kuntiin, maaseutuvaikutukset tms. Jos arvioit useasta näkökulmasta, erotathan tällöin näkökulmat selvästi toisistaan.

4) Millaisia myönteisiä vaikutuksia talousarviolla on hyvinvointialueen toiminnan vaikuttavuuteen ja kustannustehokkuuteen?

Kustannuksissa säästetään ainakin lyhyellä aikavälillä. Esitetyistä säästöistä voi pitemmällä aikavälillä tulla lisäkustannuksia usean toimenpiteen osalta.

5) Millaisia kielteisiä vaikutuksia talousarviolla on hyvinvointialueen toiminnan vaikuttavuuteen ja kustannustehokkuuteen?

PALVELUTUOTANNON TUKIPALVELUT

Ruokapalvelut hankkivat ruoan valmistus- ja kuljetusvaunuja, jotka mahdollistavat toimituskertojen vähentämisen toimipisteisiin. Muutoksella ei ole vaikutusta asiakkaiden saamaan palveluun. 300,0. **Onko investoinnit ja mahdolliset laadun heikkeneminen huomioitu kustannussäästöissä?**

Välinehuollon kuljetuskertoja harvennetaan. Välinehuolto hankkii lisää instrumentteja, jolloin voidaan käyttää kilpailutettuja runkokuljetuksia. Toiminnalla vähennetään välinehuollon erilliskuljetusten aiheuttamia kustannuksia sekä vähennetään ilta- ja yötyön tarvetta. 150,0 **Onko investoinnit huomioitu kustannussäästöissä?**

Henkilöstöravintola Poukaman sekä kahvila Solinan ja leipomon toiminta Sairaala Novassa lakkautetaan. 180,0 **Aikataulu ja sen vaikutus kustannussäästöihin? Säästölaskelma tarvitaan.**

Konneveden tuotantokeittiö muutetaan palvelukeittiöksi. Toimintatavan muutos johtaa 4 henkilön vähennykseen, mikä toteutuu määräaikaisten työsopimusten päättyessä. Toimintatavan muutoksella vältetään investoinneilta huonokuntoisiin tiloihin. Muutoksella ei ole vaikutusta asiakkaiden saamaan palveluun. 120,0 **Aikataulu ja sen vaikutus kustannussäästöihin? Mitä palvelukeittiömalli tarkoittaa käytännössä? Työllistääkö hoitohenkilökuntaa?**

Välinehuollon ja lääkintätekniiikan henkilöstökuluja vähennetään 1,5 henkilötyövuoden verran organisoimalla työtehtäviä uudelleen ja hyödyntämällä henkilöstön poistumaa. 65,0 **Aikataulu ja sen vaikutus kustannussäästöihin? Tälläkin hetkellä on välillä pula instrumenteista. Miten laatu varmistetaan?**

Sairaala Novan tekninen huolto ulkoistetaan ja hankintaan jatkossa ulkoiselta markkinatoimijalta siten, että nykyinen henkilöstö siirtyy uuden palveluntuottajan palvelukseen.

Voidaanko kilpailuttaa vaatimuksella ottaa X henkeä HVYAKSIta töihin?

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN SOTE-PALVELUT JA AIKUISTEN SOSIAALIPALVELUT

Lastensuojelun laitoshoidossa lisätään omaa palvelutuotantoa 20 paikkaa (vähennetään laitoshoidon ostopalveluja). 750,0 **Tarkemmat laskelmat tulee saada nähtäville. Kuinka paljon ostopalveluja vähenee 2025? Onko investoinnit huomioitu säästöissä?**

Lisätään lastensuojelun perhehoitoa 400,0 **Ilmeisesti ostopalveluna? Mihin säästölaskelma perustuu?**

Lastensuojelulaitosten kotiin vietävää avotyötä lisätään 800,0 **Oma tuotanto vai ostopalvelu? Mihin säästö perustuu?**

Uudistetaan lastensuojelun jälkihuollon tuetun asumisen palvelua 10 nuorelle / vuosi, vähentäen ostopalvelun tarvetta sekä harkinnanvaraisen jälkihuollon tarvetta. 430,0 **Säästölaskelma tarvitaan.**

Lastensuojelun asiakasohjausryhmän käyttöönotto ja ostojen arviointi (perhekuntoutusten ja sijoitusten arviointi) 1 000,0 **Säästölaskelma tarvitaan. Miten huomioitu tässä laskelmassa jo nyt olemassa oleva henkilöstövajaus?**

Lastensuojelun avo- ja jälkihuollon sekä varhaisen tuen asiakaspalveluiden ostojen arviointi 200,0 **Mihin säästölaskelma perustuu?**

Lakisääteiset asiakasmitoitukset ja palveluiden määrääjat toteutuvat lastensuojelun avo- ja sijaishuollossa sekä varhaisen tuen lapsiperhepalveluissa. 300,0 **Säästölaskelma**

Neuvolan sijaismäärärahojen vähentäminen ja lastenvalvojan viran täyttämättä jättäminen 520,0 **Kuuluuko henkilövuokraus sijaispalveluun? Sijaisten määrärahojen vähentämisen heijastevaikutus palveluun ja henkilöstöön? Neuvola- ja lastenvalvojapalvelut ovat juuri ne kohdat, joissa voitaisiin tehdä hyödyllistä ennaltaehkäisevää työtä, vaan sieltäpä säästetään. Säästön vaikutuksen mahdolliseen lastensuojelun myöhempään tarpeeseen?**

Opiskeluhuollon henkilöstökulujen vähentäminen 680,0 **Tarve palvelulle kasvamassa. Säästöjen seurannaisvaikutus?**

Palvelusetelmäärärahan supistaminen 300,0 **Mistä palveluseleleistä ja kuinka paljon?**

Lasten, nuorten ja perheiden sote-palvelut ja aikuisten sosiaalipalvelut, muiden palveluidenostojen supistaminen 728,0 **Tarkempi lista mistä ja kuinka paljon ja millä aikataululla ko. palveluilla voidaan säästää vaativimmista palveluista, onko sitä arvioitu?**

Sosiaalihuoltolain mukaisten ostopalveluiden vähentäminen 948,4 **Tarkempi lista mistä ja kuinka paljon ja millä aikataululla**

Henkilökohtaisen avun palvelusetelin käytön vähentäminen 24,0 **Millä aikataululla? Siirtää kustannuksia muihin palvelumuotoihin, onko huomioitu?**

IKÄÄNTYNEIDEN JA VAMMAISTEN PALVELUT

Ikääntyneiden koti- ja asumispalveluissa 200 henkilötyövuoden vähennys sijaismäärärahoissa. 10 390,0 **Kuuluuko henkilövuokraus sijaispalveluun? Sijaisten määrärahojen vähentämisen heijastevaikutus palveluun ja henkilöstöön?**

Kotihoidossa vähennetään sijaismäärärahoja 65 henkilötyövuoden verran ja tukeudutaan varahenkilöstöön 3 169,0 **Kuuluuko henkilövuokraus sijaispalveluun? Sijaisten määrärahojen vähentämisen heijastevaikutus palveluun ja henkilöstöön?**

Omaishoidontuen määrärahan tarkennus myöntämisperusteita tiukentamalla 3 011,0 **Seurannaisvaikutukset kotihoitoon tai palveluasumiseen?**

Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen ostopalvelun vuorokausihinnan ja palvelusetelin arvon alentaminen henkilöstömitoitusvaatimuksen muutoksen (0,65->0,6) perusteella 5 prosenttia 3 000,0. **Mitoitusvaatimusmuutosta ei ole vielä hyväksytty valtion talousarviossa. Asiakaspalvelu on hinnoiteltu palveluluokkiin jo nyt. Tarvitaan tarkemmat laskelmat. Palveluseteli ehdotuksessa alennus suurempi kuin 5 %. Hinnat suhteutettuna oman tuotannon hintoihin. Miten muiden tuotannon kustannusten nousu on huomioitu?**

Kotihoidon kolmen toimipisteen ulkoistaminen monituottajusmallilla: omana tuotantona yö- , turva- ja etähoivan palvelu, muut hankitaan yksityiseltä (10 kuukautta) 1 700,0 **Tarkemmat laskelmat tarvitaan. Allianssimallin soveltaminen?**

Myynti-, maksu- ja vuokratuottojen lisäys 3 820,0 **Laskelmat palveluittain tarvitaan.**

Kehitysvammaisten päivätoiminnan ja kuntouttavan työtoiminnan taukojen pidentäminen 524,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Henkilöstömäärän vähentäminen asiantuntijapalveluissa 200,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Kehitysvammaisten työosuusrahojen tarkistus 200,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Aineiden, tarvikkeiden ja hoitotarvikkeiden käytön arviointi, harkinta ja tarkoituksenmukainen käyttö ja hävikin vähentäminen ikääntyneiden ja vammaisten vastualueella 165,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Kehitysvammaisten päivätoiminnan taukoajkojen pidentäminen 1 kuukaudesta 2kuukauteen, säästö kuljetuskustannuksista. 150,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Kotihoidon vuokratyövoiman käytön vähentäminen **€?, Seurannaisvaikutukset?**

Vammaispalveluiden asiakkaiden palveluiden järjestäminen asiakkaan asuinkunnan hyvinvointialueelta. 1 911,0 **Seurannaisvaikutukset?**

TERVEYDENHUOLLON PALVELUT 10 232,0 395,0

Vähennetään Psykiatrian asiakaspalveluiden ostoa muista sairaaloista 1 800,0 **Tarvitaan tarkemmat laskelmat**

Sairaalapalvelut Novassa vähennetään sijaismäärärahaa. Osastojen, sairaala-apteekin ja osastonsihteeripalveluita sopeutetaan käytettävissä olevaan henkilöstömäärään. 1 128,0

Seurannaisvaikutukset?

Vähennetään konservatiivisen palvelualueen osalta palveluiden ostoa Sydänsairaalalta. 1 100,0

Seurannaisvaikutukset? Siirron kustannukset, osaajien määrä?

Vähennetään Psykiatrian sijaisten käyttöä seuraavilla toimenpiteillä: avohoitoon tulevat toiminnalliset muutokset sisältävät akuuttitoiminnan kehittämisen, tämän lisäksi vanhuspsykiatrian työryhmää sekä tehostetun tutkimisen hoitomallia pienennetään. 630,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Vähennetään konservatiivisen palvelualueen asiakaspalveluostoja. 600,0 **Luettelo palveluittain tarvitaan. Seurannaisvaikutukset?**

Keskitettyjen hankintasopimusten avulla saadaan säästöjä aikaan. 500,0 **Luettelo palveluista tarvitaan ja säästölaskelma.**

Alueellisen osastotoiminnan sijaismäärärahaa vähennetään ja osastojen sairaansijamäärä sopeutetaan rekrytointien sijasta käytettävissä olevaan henkilöstömäärään. 330,0

Seurannaisvaikutukset?

Vähennetään lisätoita ja ostopalveluja sekä muutetaan ruokapalvelua ruokahävikinvähentämiseksi. 200,0 **Mitä ostopalveluja vähennetään?**

Virkavapauksia ei sijaisteta (pitkiäkään) kuin kriittisissä toiminnoissa. Osa-aikaisuuksissa pyritään HR:n ja yt-prosessin avulla muuttamaan työsopimuksen työaika todellista työpanosta vastaavaksi aiemmasta 100 % työajasta. 190,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Vähennetään Psykiatrian ostopalvelulääkärikustannusta. 165,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Sijaismäärärahan vähennys päivystysosastolla. 100,0 **Seurannaisvaikutukset?**

TERVEYDENHUOLLON PALVELUT

Sijaismäärärahaa operatiivisella palvelualueella (teho, leikkaustoiminta, synnytys) tarkastellaan kriittisesti, sijaisia otetaan vain välttämättömiin työtehtäviin. 100,0 **Seurannaisvaikutukset?**

Yhdestä ambulanssista koituvien kustannusten vähentäminen. 85,0 **Seurannaisvaikutukset? Onko nyt ylikapasiteettia?**

Palveluseteleiden käytön vähentäminen. 23,0 **Mistä palveluseteleistä?**

Lakkautetaan Pihtiputaan terveyskeskuksen kiinteä kuvantaminen. 20,0 **Seurannaisvaikutukset? Aiheutuvat kuljetuskustannukset?**

Keuruun ja Multian vastaanoton lääkäri- ja hoitajavastaanottopalvelun tuottaminen ostopalvelukokonaisuutena 1 000,0, **Mistä säästöt muodostuvat, kilpailutus vasta tulossa.**

Allianssimallin hyödyntäminen?

6) Tukeeko talousarvioesitys keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamista. Mikä erityisesti tukee? Mihin toivot kiinnitettävän erityistä huomiota?

Päätökset lisäävät keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyseroja, mikään ei tue niiden kaventamista, erityistä huomioita siihen, että lasten ja nuorten palvelut pitäisi olla kunnossa, jotta tulevaisuudessa saataisiin säästöjä, tämänhetkinen panostus toisi rahat takaisin myöhemmin säästöinä, Rimpilän talousmatematiikka.

7) Miten arvioit talousarvioesityksen vaikuttavan ihmisten kokemukseen hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta?

Palvelut tulevat suurelta osin huononemaan ja aiheuttavat kokemusten huononemista ja turvattomuutta. Palveluntuottajat kokevat paineita taloutensa suhteen, koska ostomäärät pääasiakkaiden toimesta vähenevät.

Epävarmuutta ja turvattomuutta tarpeiden huomioimisesta ja palveluiden toteutumisesta. Säästöjen pitkäaikaisvaikutus saattaa olla kuluja lisäävää. Erityisesti ennaltaehkäisevästä työstä, selviytymistä tukevasta työstä karsiminen saattaa näkyä myöhemmin vuosina kasvaneina kuluina sosiaali- ja terveydenhuollon osalta.

8) Puuttuuko talouden sopeuttamistoimenpiteistä jotain olennaisia toimenpiteitä?

9) Mikäli jokin sopeuttamistoimenpiteistä tulisi jättää pois, mikä olisi vaihtoehtoinen sopeuttamistoimenpide?

10) Toimielimen huomiot strategian seurantamittareista?

Seurantamittareiden realistisuus on kyseenalainen, koska aikaisempien toteutumatietoja ei ole käytettävissä. Taulukossa pitäisi olla kirjattuina toimenpiteet, miten tavoitteisiin päästään.

Seurantamittareina tulisi olla taloudellisuus, tuottavuus, henkilöstön hyvinvoinnin sekä palveluntuottajien palautemittarit.

Toivottavaa on, että tavoite ei määrää toimintaa, vaan toimintaa seurataan mittaamalla tulosta, jotta talous ei pääse vaikuttamaan esim. palveluasumiseen pääsemiseen, huostaanoton toteutumiseen...

11) Voit jättää tähän alle kysymyksiä talousarvioesityksestä viranhaltijoille, joita käsitellään 23.10. talousarvioseminaarissa sekä toimielinten kokouksissa.

Olisi ehdottoman tärkeätä, että päätöksenteon pohjana olisi vertailu oman tuotannon ja ostopalvelujen hinnoista. Miksi luotettavaa tietoa ei ilmeisesti ole päättäjäjienkään käytössä? Hali ja jotkut hyvinvointialueet ovat vertailulaskelmia tehneet. Valtioneuvosto julkistaa omia laskelmiaan 30.10.

Onko talousarviossa huomioitu oman palvelu- tai ostopalvelutuotannon kustannusten nousu todellisin perustein?

Ostopalvelun hintojen alentamiselle tai korottamatta jättämiselle täytyy olla todelliset laskennalliset perusteet. Ohjeet talousarvioon?

Ostopalvelujen vähentäminen tulisi tehdä suunnitelmallisesti ja yhteistyössä eikä pikaisella ilmoittamisella. Ohjeet talousarvioon?

Säästökohteista/-toimenpiteistä tulisi olla tehtynä riskiarviot päätöksenteon pohjaksi? Onko niitä tehty?

Taloussuunnitelmavuosien lukujen ja tavoitteiden 2026 ja 2027 realistisuus?

Keskustelua palveluntuottajien kanssa on lisättävä jo talousarvion valmisteluvaiheessa.

Hankintojen ja kilpailutusten prosesseissa on tehtävä yhteistyötä.

Oman tuotannon hinta pyydetään selvitettäväksi yleislääkäripalveluista, kotihoidosta, palveluasumisen eri muodoista sekä fysioterapia- ja toimintaterapiapalveluista.